

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 januari 2008

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de Drugwet
inzake het bezit van cannabis**

(ingedien door mevrouw Hilde Vautmans,
de heer Guido De Padt
en mevrouw Carina Van Cauter)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 janvier 2008

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi sur les stupéfiants
en ce qui concerne la possession de cannabis**

(déposée par Mme Hilde Vautmans,
M. Guido De Padt
et Mme Carina Van Cauter)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe te verduidelijken onder welke voorwaarden het bezit van een kleine hoeveelheid cannabis kan worden gedoogd.

RÉSUMÉ

Cette proposition de loi entend préciser les conditions dans lesquelles la possession d'une petite quantité de cannabis peut être tolérée.

0959

<i>cdH</i>	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V-N-VA</i>	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
<i>FN</i>	:	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	:	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democratén</i>
<i>PS</i>	:	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	:	<i>Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.</i>
<i>VB</i>	:	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkoortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>
<i>DOC 52 0000/000</i> :	<i>Parlementair document van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i> :	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i> :	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i> :	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i> :	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i> <i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i> :	<i>Plenum</i>
<i>COM</i> :	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT</i> :	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>
	<i>PLEN</i> :
	<i>COM</i> :
	<i>MOT</i> :

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :

Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt, in aangepaste vorm, de tekst over van het voorstel DOC 51 1600/001.

Op 20 oktober 2004 deed het Grondwettelijk Hof uitspraak over verschillende verzoekschriften die allen de vernietiging van artikel 16 van de wet van 3 mei 2003 tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica, vroegen (arrest 158/2004).

In haar arrest vernietigde het Hof artikel 16 van de wet van 2003 met als argumentatie dat er te veel onduidelijke bepalingen in vermeld werden, wat dan het legaliteitsbeginsel in strafzaken aantastte.

Door de schrapping van dit artikel ontstaat opnieuw rechtsonzekerheid, verwarring en willekeur in het vervolgen van het gebruik van cannabis.

Dit wetsvoorstel voorziet in een nieuw artikel 11 van de wet van 1921 dat rekening houdt met het uitgesproken arrest van het Hof.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2 voegt een artikel 11 in in de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica.

Art. 11

§ 1. In B.6.1. van het arrest kaart het Hof het probleem van de «gebruikershoeveelheid» aan. De bepaling die de wet geeft aan die hoeveelheid voor eigen gebruik is niet exact en dit kan voor onduidelijkheid zorgen wanneer de politieambtenaren moeten beslissen over het al dan niet overmaken aan het parket. Het Hof raadt aan om aan de uitvoerende macht ondubbelzinnig de bevoegdheid te geven om de welomschreven hoeveelheid te bepalen.

Het voorstel voorziet in het explicet geven van deze bevoegdheid aan de uitvoerende macht. Het komt eigenlijk ook niet meteen toe aan de wetgever om een exacte hoeveelheid te bepalen. Deze hoeveelheid is namelijk afhankelijk van maatschappelijke tendensen en van de

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend, en l'adaptant, le texte de la proposition DOC 51 1600/001.

Le 20 octobre 2004, la Cour constitutionnelle s'est prononcée sur plusieurs requêtes tendant à l'annulation de l'article 16 de la loi du 3 mai 2003 modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes et antiseptiques (arrêt 158/2004).

La Cour a argué, dans l'arrêt annulant l'article 16 de la loi de 2003, que ce dernier contenait trop de dispositions imprécises portant atteinte au principe de légalité en matière pénale.

L'annulation dudit article est à l'origine d'une nouvelle forme d'insécurité juridique, de confusion et d'arbitraire en matière de poursuite de la consommation de cannabis.

La présente proposition de loi vise à insérer, dans la loi de 1921, un nouvel article 11 qui tient compte de l'arrêt rendu par la Cour.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

L'article 2 insère un article 11 dans la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes et antiseptiques.

Art. 11

§ 1er. Sous le point B.6.1. de son arrêt, la Cour soulève le problème de la «quantité à des fins d'usage personnel». La loi ne fixe pas exactement la quantité destinée à l'usage personnel, ce qui peut être source d'ambiguïté lorsque les fonctionnaires de police doivent décider s'il y a lieu ou non de dénoncer l'infraction au parquet. La Cour recommande de confier de manière non équivoque au pouvoir exécutif le pouvoir de fixer une quantité clairement définie.

La proposition prévoit l'octroi explicite de cette compétence au pouvoir exécutif. Il n'appartient d'ailleurs pas non plus au législateur de fixer une quantité exacte. Cette quantité dépend en effet des tendances sociales et des types de cannabis qui sont le plus consommés à

soorten cannabis die op een bepaald ogenblik het meest gebruikt worden. De diverse varianten van cannabis met wisselende verhoudingen aan hallucinogene moleculen en vooral de variabele concentraties van THC maken dat de uitvoerende macht het best geplaatst is om snel op tendensen in te kunnen spelen.

Daarenboven voorziet dit artikel in het meedelen van de registratie van de druggebruiker aan het openbaar ministerie. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan opmerking B.7.1. van het arrest, waarin gesteld wordt dat de anonieme registratie te vaag is. Het openbaar ministerie laat deze zonder gevolg als er aan de voorwaarden voldaan is.

Zo niet kan het parket een vervolging instellen. Met het overmaken van de registratie wordt ook het bepalen van het problematisch gebruik praktisch mogelijk.

§ 2. De omschrijving van het «problematisch gebruik» wordt door het Hof omschreven als onduidelijk en afhankelijk van interpretatie. Hierdoor is het een bron van rechtsonzekerheid.

Het voorstel bepaalt in een duidelijke omschrijving van problematisch gebruik. De indieners opteren voor drie mogelijke vormen die het problematisch gebruik moeten omschrijven. Vooreerst wijst veelvuldige registratie (meer dan twee keer in een jaar) ondubbelzinnig op veelvuldig gebruik, wat problematisch kan zijn. Doordat de registratie overgemaakt moet worden aan de parketten, kunnen zij dit controleren. Een andere vorm van problematisch gebruik ontstaat wanneer de betrokkenen door zijn gedrag een gevaar vormt voor de maatschappij of voor zichzelf. Overgaan tot loutere registratie zonder gevolg zou in dit geval onverantwoord zijn. Een laatste vorm van problematisch gebruik kan worden vermoed wanneer de betrokkenen psychische en lichamelijke symptomen van cannabisgebruik vertoont. Wanneer dit vermoeden kan worden bevestigd door de politie die op basis van deze symptomen een positieve drugstest afnam, kan er niet tot een loutere registratie worden overgegaan. Dit om de betrokkenen te hoeden voor overdaad van gebruik.

§ 3. Voor wat betreft de omschrijving van het begrip «openbare overlast» komt het voorstel ook het arrest van het Hof tegemoet. Eerst wordt openbare overlast omschreven overeenkomstig artikel 135, § 2, van de nieuwe gemeentewet. De omschrijving van overlast is in deze paragraaf duidelijk en is voor de ordehandhaving in de gemeenten afdoende gebleken. Deze paragraaf vormt een logisch geheel in tegenstelling met de verwijzing naar artikel 135, § 2, 7°, die door het Hof als te eng werd geïnterpreteerd.

un moment déterminé. Du fait de l'existence de multiples variétés de cannabis, avec des variations importantes des proportions de molécules hallucinogènes et surtout de la concentration de THC, le pouvoir exécutif est le mieux placé pour réagir promptement en fonction des tendances.

Cet article prévoit en outre la communication au ministère public de l'enregistrement du consommateur de drogue. Cette disposition répond à la remarque formulée par la Cour sous le point B.7.1. de son arrêt, où celle-ci considère que l'enregistrement anonyme est trop vague. Le ministère public ne donne aucune suite à cette communication si les conditions sont réunies.

Si tel n'est pas le cas, le parquet peut entamer des poursuites. La transmission de l'enregistrement permet aussi de déterminer concrètement s'il s'agit d'un cas d'usage problématique.

§ 2. La Cour estime également que la définition de l'«usage problématique» manque de précision et prête à interprétation. Elle y voit dès lors une source d'insécurité juridique.

La proposition prévoit une définition claire et précise de l'usage problématique. Nous optons pour trois formes possibles d'usage problématique. En premier lieu, un enregistrement répété (plus de deux fois en un an) indique clairement une consommation répétée, qui peut être problématique. Étant donné que l'enregistrement doit être communiqué aux parquets, ces derniers peuvent en contrôler la fréquence. Un autre type d'usage problématique apparaît lorsque la personne concernée constitue, par son comportement, un danger pour la société ou pour lui-même. Dans ce cas, il serait irresponsable de procéder à un simple enregistrement sans y donner suite. Une dernière forme d'usage problématique peut être présumée lorsque l'intéressé présente des symptômes psychiques et physiques de consommation de cannabis. Si la police peut confirmer cette présomption au moyen d'un test de détection de drogue positif, on ne peut se limiter à un simple enregistrement: il faut prémunir l'intéressé contre une consommation abusive.

§ 3. En ce qui concerne la définition de la notion de «nuisances publiques», la présente proposition tient également compte de l'arrêt de la Cour. Tout d'abord sont définies les nuisances publiques visées l'article 135, § 2, de la nouvelle loi communale. Ce paragraphe donne une définition précise des nuisances, qui s'est avérée suffisante pour le maintien de l'ordre dans les communes. Il forme un ensemble logique, contrairement au renvoi à l'article 135, § 2, 7°, que la Cour juge trop restrictif.

De verwijzing naar artikel 3.5.g. van het Verdrag van 1988 tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen wordt geschrapt. Het Hof vond deze bepaling niet van toepassing zijnde voor de doelstellingen van de wet. Dit artikel handelt inderdaad over het dealen van drugs en heeft geen bepaling van overlast.

Het begrip «openbare overlast» wordt in deze paragraaf uitgebreid met het bezit van cannabis in een strafinrichting of in een opvoedinginstituut; deze plaatsen werden ook reeds in het gewraakte artikel bepaald, zonder opmerkingen van het Hof evenwel. Het Hof maakte wel bezwaar tegen de vermelding van een «maatschappelijke instelling» evenals «onmiddellijke omgeving» (B.8.5.). Deze omschrijving wordt vervangen door «een instelling van jeugdzorg». «Maatschappelijke instelling» vindt het Hof als omschrijving te vaag, vandaar dat de indieners het begrip vervangen door «instelling van jeugdzorg», daar het de wetgever oorspronkelijk vooral te doen was om de bescherming van minderjarigen tegen cannabis in hun directe omgeving.

Ook schrappen de indieners de bepaling «of op andere plaatsen waar minderjarigen samenkommen voor onderwijs, sport en andere gezamenlijke bezigheden». Het doel, de bescherming van minderjarigen, was met deze bepaling onduidelijk. Deze omschrijving tast daarenboven ook weer het legaliteitsbeginsel aan. Iemand die met een gebruikershoeveelheid cannabis op zak, een voetbalveld voorbij loopt, is niet degene die minderjarigen schade toebrengt.

De indieners willen daarom het begrip «openbare overlast» uitbreiden tot het gebruik van cannabis in het openbaar of in aanwezigheid van minderjarigen, indien dit op een niet-openbare plaats gebeurt. In dit geval dient er dus ten allen tijde te worden geverbaliseerd.

La référence à l'article 3.5.g de la Convention de 1988 contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes est supprimée. La Cour considère que cette disposition n'est pas applicable aux objectifs poursuivis par la loi. Elle concerne en effet le trafic de drogue et ne définit pas les nuisances.

Ce paragraphe étend la notion de «nuisances publiques» à la possession de cannabis dans une institution pénitentiaire ou un établissement scolaire; ces endroits étaient également déjà été mentionnés dans l'article incriminé, sans toutefois que la Cour formule d'observations à cet égard. En revanche, la Cour émet des objections à l'encontre des expressions «service social» et «voisinage immédiat» (B.8.5.). Nous remplaçons ces expressions, que la Cour juge trop vagues, par «une institution d'aide à la jeunesse», dans la mesure où l'intention initiale du législateur était surtout de protéger les mineurs contre la présence de cannabis dans leur voisinage immédiat.

Nous supprimons également les mots «ou dans d'autres lieux fréquentés par des mineurs d'âge à des fins scolaires, sportives ou sociales». L'objectif de protection des mineurs ne ressortait pas assez clairement de cette disposition. Cette définition portait en outre atteinte au principe de légalité. Une personne qui passe devant un terrain de football avec, en poche, une quantité de cannabis à des fins d'usage personnel, ne porte pas préjudice à des mineurs.

Nous proposons dès lors d'étendre la notion de «nuisances publiques» à l'usage de cannabis en public ou en présence de mineurs, si cet usage a lieu en dehors de l'espace public. Dans ce cas de figure, il convient de verbaliser systématiquement.

Hilde VAUTMANS (Open Vld)
 Guido DE PADT (Open Vld)
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 11 van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van gifstoffen, slaapmiddelen en verdoende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, vernietigd bij arrest nr. 158/2004 van het Grondwettelijk Hof van 20 oktober 2004, wordt hersteld in de volgende lezing:

«Art. 11. — § 1. In afwijking van artikel 40 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, wordt in geval van de vaststelling van het bezit door een meerderjarige van een, door de Koning nader te bepalen, gebruikershoeveelheid van cannabis dat niet vergezeld gaat met openbare overlast of met problematisch gebruik, slechts tot registratie door de politie overgegaan. De registratie wordt door de politie meegeleid aan het openbaar ministerie. Deze registratie wordt door het openbaar ministerie zonder gevolg gelaten als voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in deze paragraaf.

§ 2. Onder problematisch gebruik wordt verstaan: meer dan twee keer geregistreerd worden als bedoeld in § 1, in een periode van twaalf maanden. Het gebruik is tevens problematisch wanneer de betrokkenen door zijn gedrag een gevaar vormt voor de maatschappij of voor zichzelf, of wanneer hij psychische en lichamelijke symptomen van cannabisgebruik vertoont, vast te stellen door de verbaliserende overheid door middel van de gestandaardiseerde testbatterij als bedoeld in artikel 61bis, § 2, 1°, van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968.

§ 3. Onder openbare overlast wordt verstaan: de openbare overlast als bedoeld in artikel 135, § 2, 7°, van de nieuwe gemeentewet. Wordt tevens als openbare overlast beschouwd, het bezit van cannabis in een strafinrichting, in een opvoedingsinstituut of in het gebouw van een instelling van jeugdzorg, evenals het gebruik van cannabis in het openbaar of in aanwezigheid van minderjarigen».

4 januari 2008

Hilde VAUTMANS (Open Vld)
Guido DE PADT (Open Vld)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L' article 11 de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, annulé par l'arrêt n° 158/2004 de la Cour constitutionnelle du 20 octobre 2004, est rétabli dans la rédaction suivante:

«Art. 11. — § 1er. Par dérogation à l'article 40 de la loi sur la fonction de police du 5 août 1992, en cas de constatation de détention par un majeur, à des fins d'usage personnel, d'une quantité de cannabis à déterminer par le Roi, détention non accompagnée de nuisances publiques ou d'usage problématique, il ne sera procédé qu'à un enregistrement policier. La police portera cet enregistrement à la connaissance du ministère public. Le ministère public n'y donnera aucune suite si les conditions prévues par le présent paragraphe sont réunies.

§ 2. Par usage problématique, on entend le fait d'avoir été enregistré plus de deux fois, comme prévu au § 1er, au cours d'une période de douze mois. L'usage est également considéré comme problématique lorsque l'intéressé constitue, par son comportement, un danger pour la société ou pour lui-même, ou lorsqu'il présente des symptômes psychiques et physiques de l'usage de cannabis, qui doivent être constatés par l'autorité verbale-sante au moyen de la batterie de tests standardisés visée à l'article 61bis, § 2, 1°, des lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968.

§ 3. Par nuisances publiques, on entend les nuisances publiques visées à l'article 135, § 2, 7°, de la nouvelle loi communale. Est également considérée comme une nuisance publique la détention de cannabis dans une institution pénitentiaire, dans un établissement scolaire ou dans les locaux d'une institution d'aide à la jeunesse, ainsi que la consommation de cannabis en public ou en présence de mineurs».

4 janvier 2008